

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 84.—

za pol leta . R 42.—

za četrt leta . R 21.—

za 1 mesec . R 7.—

Za Ljubljano mesečno 7 R

za inozemstvo mesečno R 12.—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Krščanski socializem v bojni fronti.

Delavski svet se je v celi srednji in zapadni Evropi jasno ločil v dve vrsti: materialistični komunizem, ki zanikava vsako duševno in materialno kulturo, ter krščanski socializem, ki mu je podal vsebino Oni, ki je z beseda mi oznanjal ter z dejanji dokazoval, kako ljubo mu je delovno ljudstvo. Oče materialističnega komunizma je protikrščanski kapitalizem, ki poleg svojih koristi ne pozna ne ljubezni, ne pravičnosti, ne usmišljenosti; mati pa mu je moderna znanost, ki je v svoji domišljavosti napovedala vojko Bogu in njegovim moralnim zakonom. Kapitalizem je gospodarsko popolnoma izmožgal delavca, a duševno ga je zastupil s številnim časopisjem, ki mu je z njim s vzel vero, podlago miru in blagostanja.

Med delavskim svetom se je tako razvijalo dvojno sovraštvo: proti kapitalizmu, ki v delavcu ne vidi človeka, in sovraštvo proti veri, ki mu jo je omrzil kapitalizem; vera je namreč kapitalizmu bila v napotje pri izkoriščanju delavstva. Ko je bila mera polna, je vstalo delavstvo. Z divjim sovraštvom se je vrglo na svojega tlačitelja — kapitalizem, a obenem je zavrglo vsako avtoriteto, vsako vero, vse moralne vezi. Kratkovidni kapitalizem je menil, da se bo boljševizma odbil na mejah posameznih držav. Toda ta je dokazal, da more prekoračiti meje tudi brez vidiranih potnih listov. Socialistično-komunistični val je prešel od Urala preko Nemčije in Alp do Atlantskega morja in še dalje. Pred njim padajo kapitalistično-liberalne trdnjave kakor da bi bile zgrajene iz papirja. Ponekod je zmagal, ponekod zmaguje.

Tu pa je ta moderni Goljat našel svojega Davida tudi tam, kjer ga ni pričakoval. Po vseh deželah in po vseh krajih se je zbralo delavstvo, ki v vsem svojem opravičenem srdu proti kapitalizmu ni zastupljeno po hebrejsko-židovskemu materializmu. Bori se za svoje dostojanstvo, proti kapitalizmu, a istočasno brani Krščanski kapitalizem, a istočasno brani Krščanski bogastvo. Boljševizmu se je uprl krščanski socializem, ki ravno iz evangelija zajema silne dokaze za opravičenost svojih zahtev. Krščanski socializem naglašja enačnost, a pri tem ne zametuje vsake avtoritete; oznanja bratstvo vseh ljudi, stanov in ljudstev z enim nebeskim Očetom; se bori za svobodo, priznavajoč moralne zakone, plačilo za dobra in kazni za zla dejanja.

Na to, navidezno malo, četo krščanskega delavstva je naletel boljševizem. Z zaničevalnim prezirom je hotel preko njega se je kmalu moral prepričati, da je to nevaren nasprotnik. Krščanski socializem je boljševizmu odrekal pravico, govoriti in delati v imenu celokupnega delavstva. Komunisti so nato začeli — dasi oznanjajo svobodo — terorizirati svoje krščanske tovariše. Pozabljali pa so, čim večji je pritisk, da tem večji in silnejši je odpor. Krščanski socializem je na tiranstvo odgovoril z odločnostjo, s katero so branili svojo vero prvi kristjani pred svojimi rablji. Spojili so svoje vrste, pomnožili delo. Pristaši reda so, zato jim je borba olajšana z brezglavo anarhijo; manjše je njihovo število, zato pa so jačji po notranji vrednosti. Proti rdečemu in krvavemu mednarodnemu boljševizmu stopa v enotno fronto mirni, a odločni mednarodni krščanski socializem.

O bojih in delih te enotne fronte krščanskega socializma naj govorimo drugič.

PROTI FRANCOŠKIM SOCIALISTOM.

LDU Pariz, 13. maja. (Dun. KU) Socialistične parlamentarne skupine in njihov stalni upravni odsek so protestirale proti sklepu vlade, da se uvede preiskava proti delavski organizaciji »Organisation generale du travail« z namenom, da se ta razpusti. Preiskava proti splošni delavski zvezi se je začela včeraj. Izvršeno je bilo več hišnih preiskav, kjer so konfiscirali različne listine. Včeraj je bilo aretiranih tudi nekaj vodij stavke.

Pogajanja železničarjev.

LDU Belgrad, 12. maja. Na poziv ministrstva za promet so došli v Belgrad delegati železničarjev k razpravam o rešitvi železničarskih vprašanj. Pogajanja se bodo jutri nadaljevala v Zemunu.

Pogajanja v Belgradu.

LDU Belgrad, 12. maja. »Tribuna« poroča, da se pogajanja za sporazum o sestavi koncentracijske vlade uspešno bližajo h koncu. Kakor znano, so krožile danes po prestolnici vesti, — v kolikor so resnične, se bo pokazalo tekom današnjega dne, — da se bo danes objavila listina novega širšega koncentracijskega kabineta. Ako so verjetni glasovi, je imel Demokratiški klub danes dopoldne sejo, na kateri naj bi se definitivno sklepalo glede sporazuma, v prvi vrsti pa, da se odobri stalnišče voditeljev, ki so ga zavzemali tekom pogajanj. Po znakih se more sklepati, da Demokratiški klub ne bo kljub različnemu mišljenju, predvsem v vprašanju agrarne reforme, tokrat desavuiral svojih voditeljev. Na ta način se bo torej pokazalo, da demokratiški poslanci polagajo važnost na državne interese pred političnimi principi. Upamo, da se glede tega ne bomo prevarili ter pričakujemo listnico kabineta, v katerega opira oči vsa država radi dobrobiti vseh nas.

LDU Belgrad, 12. maja. »Progres« piše: Danes dopoldne sta imela demokratiška in parlamentarna zaednica seji, na katerih so razpravljali o pogajanjih, ki so v teku radi sestave koncentracijske vlade.

Italijanski parlament glasoval proti Nittiju. Vlada vsled tega odstopila.

LDU Trst, 12. maja. Seja italijanske zbornice, v kateri je bila izrečena ministrskemu predsedniku Nittiju z 81 glasovi večine nezaupnica, je imela v glavnih potezah glasom poročil italijanskih listov nastopni potek:

Na dnevnem redu je bila razprava o proračunu za notranje zadeve. Govorila sta vodja italijanske ljudske stranke Meda in Bertone od iste stranke, katerima je odgovarjal oficijelni socialist Cazzamalli, ki predlaga slednjič dnevni red, s katerim se obsoja vladna politika v notranjih vprašanjih, ker nastopa z nasilstvom proti manifestujočemu delavstvu.

Oficijelni socialist poslanec Donati zahteva ob določanju dnevnega reda za prihodnjo sejo, naj se razpravlja njegov predlog o gibanju poštnih in brzojavnih uslužbencev. Poslanec Micheli od italijanske ljudske stranke zahteva, naj se v razpravi o predlogu Donati razpravlja istočasno tudi predlog ljudske stranke v isti stvari.

Min. predsednik Nitti se je izrekel proti predlogom poslancev Donatija in Michelija. Naglašja, da mu je zbornica dne 30. marca izrekla zaupnico. Ravno isti poslanci, ki so mi izrekli zaupnico, sedaj nestrpno čakajo, da bi izrekli vladi nezaupnico in ne uvažujejo v tej nestrpnosti niti težavnega trenutka, v katerem se vršijo delikatna mednarodna pogajanja, ki so največje važnosti za državo. Ljudska stranka očita vladi, da je preveč popustljiva proti socialistom in jo dela odgo-

PROTI ČEŠKEMU KOMUNISTU MUNI.

LDU Praga, 13. maja. (ČTU) Proces proti komunistu Muni se bo pričel 17. t. m. ter bo trajal tri mesece. Bivši justični minister dr. Soukup in nadomestni zagovornik dr. Langer sta odložila zagovornišvo, tako da je sedaj Muna brez pravnega zagovornika.

ČEŠKO-SLOVAŠKA.

LDU Praga, 12. maja. »Lidove Noviny« z dne 10. maja poročajo, da bo sestavljena nova vlada v češkoslovaški republiki še pred binkoštnimi prazniki. Parlament se sestane v sredo, dne 25. maja. — V soboto, dne 8. maja je nadaljeval ministrski predsednik Tusar posvetovanje s češkimi strankami. Istotako je sprejel zastopnike nemških strank. Posvetovanja z nemškimi strankami so samo informativnega

Kakor znano, je včeraj za trenutek izgledalo, da bodo pogajanja prekinjena, ali medtem je došlo pismo dr. Vesniča, v katerem razlaga težki položaj dežele ter prosi obe stranki za popustljivost. Ko so se pogajanja nadaljevala, je došlo do novih zaprek. Parlamentarna zaednica je še enkrat postavila kot bistveni pogoji, da je za vstop zaednice v vlado potrebna odgoditev rešitve agrarnega vprašanja. O tem pogoju parlamentarne zaednice se je razpravljalo danes na seji demokratiškega kluba. Seja je bila burna. Došlo je do resne razdvojenosti v mnenjih. Večina je bila mnenja, da se pod pogoji, ki uveljavljajo točki 6. in 7. v uredbi agrarne reforme, nikakor ne more iti v vlado. Drugi del poslancev pa je bil namreč mnenja, da se vstopi v vlado in zahteva samo, da se izvrše gotove omejitve glede 6. in 7. točke. Došlo ni do nobenega sklepa. Radi tega se doslej še ni sestavila nova vlada.

LDU Belgrad, 12. maja. Na današnji seji demokratiške zaednice se je Ljuba Davidovič odrekol dolžnosti, da bi vodil nadalje pogajanja s parlamentarno zaednico. Nadaljnja pogajanja bo vodil dr. Milorad Draškovič, ki je dobil za to že potrebno navodilo.

vorno za naraščanje revolucionarnih tendenc. Od socialistične stranke se obtožuje vlada, da pospešuje buržuazijo in da vodi konservativno politiko. Ta nasprotujoči si položaj se mora temeljito pojasniti in tudi stranke, ki se nahajajo med imenovanimi strankama, morajo izreči svoje mnenje. Zato min. predsednik nasprotuje razpravi o vprašanju poštnih in brzojavnih uslužbencev, ki bi dovedla do glasovanja v popolnoma specielni zadevi in prosi, naj predlagatelj odstopijo od svojih predlogov, kajti če bi obstajali na tem, bi moral staviti vprašanje zaupnice.

Predlagatelj Donati in Micheli izjavljata, da vzdržujeta svoje predloge, nakar odredi predsednik, da se bo glasovalo poimensko o Donatijevem predlogu.

Pred glasovanjem se izjavljajo zastopniki posameznih strank o svojem stališču napram predlogu, o katerem se ima glasovati. Republikanci, pristaši italijanske ljudske stranke, oficijelni socialisti, del liberalcev in pristašev stranke bojevnikov se izrečejo proti vladi, radikalc, socialisti-reformisti in del liberalcev in bojevnikov za vlado.

Rezultat poimenskega glasovanja je bil nastopni: Prisotnih 309 poslancev. Glasovalo je 305 poslancev, torej večina 153. Štirje poslanci so se vzdržali glasovanja. Za Donatijev predlog, torej proti vladi, je glasovalo 193, za vlado je glasovalo 112 poslancev. Po dovršenem glasovanju izjavlja min. predsednik Nitti, da si vlada pridržuje svoj sklep.

značaja. V ponedeljek, dne 10. maja je sprejel Tusar zastopnika češkoslovaške ljudske stranke, dr. Šrameka. Dosedaj so bila pogajanja neobvezna. Obvezna pogajanja so se pričela v torek, dne 11. maja in bodo trajala ves teden. — Člani češke stranke obrtnikov so priglasili svoj vstop v klub republikanske agrarne stranke.

LDU Praga, 11. maja. Nemški listi pišejo, da ne bodo Nemci v češkoslovaški republiki iz spoštovanja do Masaryka postavili o priliki volitev predsednika republike nobenega protikandidata, nego da bodo oddali prazne listke. — Nemške stranke v češkoslovaški republiki bodo nastopile v parlamentu in v senatu v enotnem bloku. Tozadevna pogajanja z nemškimi socialisti stoje neposredno pred zaključitvijo.

Kriza v Italiji.

Mesto da bi se bila začela pogajanja med italijansko vlado in jugoslovansko mirovno delegacijo, je italijanska vlada morala odstopiti. Iz današnjih poročil nam je znan povod, zakaj je vlada odstopila. Povod sicer ni v zvezi z zunanjo politiko, toda pravi vzroki padca so globlji. Italija se nahaja v veliki socialni in gospodarski krizi. Ko so Italijani ob razsulu Avstrije nemoteno zasedli naše jugoslovanske kraje, tedaj je bilo italijansko ljudstvo v celoti v stanju pijanega navdušenja. Toda to navdušenje se je vedno bolj polegalo, dokler se ni popolnoma ohladilo. Danes je italijanskemu ljudstvu ostalo le še velikansko razočaranje in gospodarska beda. Državni dolgovi so medtem narasli na 90 milijard. Državni izdatki so trikrat večji ko prejemki, državni obrati delajo z izgubo, ki šteje milijarde. Davki rastejo, draginja narašča, brezposelnost se širi, lira pada.

Razpoloženje v ljudstvu postaja vsled teh razmer vedno bolj razburjeno. Da saj malce omili draginjo, je vlada žrtvovala pol milijarde lir, da je omogočila cenejšo preskrbo s kruhom iz dragega ameriškega žita. To pa je imelo za posledico nove gospodarske težave. Ljudstvo se oklepa radikalnih strank z radikalnimi socialnimi programi. Tu prihajata v poštev le ljudska stranka, katere krščansko-socialistično krilo je naravnost brezobzirno radikalno, ter socialno demokratična stranka. Ta se je pridružila tretji internacionali ter je istovetna s komunisti. Zmerni socialisti (reformisti) med delavstvom sploh nimajo zaslonbe.

V deželi se pojavljajo stavke, nemiri, vstaje. Teh se ne udeležuje le industrijsko delavstvo, marveč tudi kmetijsko, ki zahteva, da se razdele ogromna veleposestva, da se odpravi kolonat. Le z največjo težavo je vzdrževala vlada red.

Sedaj pa se je zgodilo, da sta dve najmočnejši stranki, ljudska in soc. demokratiška v parlamentu vrgli vlado. Teško bo sestaviti novo vlado, še težje bo nova vlada mogla obvladati vse težkote, ki so naravnost ogromne. In v vsem tem razpoloženju ter v vsej zmedbi mora Italija čim prej rešiti še jadransko vprašanje. Če bo hotela imeti nova vlada saj nekoliko uspehov, se bo morala ozirati na socialne zahteve strank, ki so sedanjo vlado vrgle, in nastopiti proti narodnim hujskačem, ki s svojo propagando onemogočajo mirno in trezno rešitev jadranskega vprašanja.

ZA OMEJITEV STANOVANJSKE BEDE.

LDU Belgrad, 12. maja. Dne 3. junija se bo vršil v Londonu kongres za omejitev stanovanjske bede v mestih. Iz Belgrada odidejo na ta kongres trije delegati, in sicer po en Slovenec, Hrvat in Srb.

POLJAKI IN UKRAJINCI PRODIRAJO.

LDU Dunaj, 13. maja. (Dun. KU) Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Varšave: Združene ukrajinske in poljske čete so 10. maja prekoračile črto Kijev—Zmerinka—Jampol. Odeška posadka, obstoječa večinom iz ukrajinskih čet, se je priključila ukrajinski armadi pod poveljstvom generala Pavlenka.

ČEŠKI PREMAG MAŽAROM.

LDU Praga, 13. maja. (ČTU) »Tribuna« poroča, da oddajajo Poljaki premog, ki ga dobivajo na podlagi mirovne pogodbe od češkoslovaške države, Mažarom proti kompenzaciji. Premog prevažajo v Dedič, kjer prelepijo označbo navedenega kraja, nakar gre premog v avstrijske municijske tvornice. Da prikrrijejo ta način trgovine, zatrjujejo, da gre premog na Dunaj kot kompenzacija za blago.

ČEŠKE ŠOLE NA DUNAJU.

LDU Dunaj, 13. maja. (ČTU) V večerajšnji seji narodne skupščine je izjavil državni podtajnik Glöckel v odgovoru na interpelacijo češkega poslanca Dvoraka glede ustanovitve čeških šol, da bo vlada v priznanju visokega kulturnega pomena češkega naroda izpolnila češke zahteve, v

kolikor jih bo mogla spraviti v sklad z nemškimi značajem dunajskega mesta.

ZBOROVANJE SRBSKIH REZERVNIH ČASTNIKOV.

LDU Belgrad, 12. maja. Rezervni častniki so imeli zborovanje, na katerem so razpravljali o pozivu častnikov na dvo-mesečne vojaške vaje. Po daljši razpravi so sklenili, poslati k vojnemu ministru deputacijo s prošnjo, naj se pozivi na orožne vaje vrše na podlagi gotovega merila. V soglasju s tem je deputacija združenja rezervnih častnikov in obveznikov častniškega čina posredovala pri vojnemu ministru, da se naj sprejme v aktivno službo 700 rezervnih častnikov, ki so za to prosili ter da se jih pridrži za sedaj na orožnih vajah. Na orožne vaje naj bi se v prvi vrsti pozvali častniki bivše avstroogrške vojske, nato častniki, ki so ostali med vojno v deželi ali pa bili ujeti, a samo v skrajni potrebi častniki s solunske fronte, nikakor pa ne častniki, ki so bili demobilizirani l. 1920.

Politične novice.

+ Amerikanci na Koroškem. Kot poročajo dunajskemu listu »Mittagszeitung«, so se peljali dne 12. t. m. člani ameriške komisije Dubois, ameriški trgovinski ataše in zastopnik lista »Associated Press« z avtomobilom v št. Vid, da se informirajo o Koroškem glasovalnem okrožju o tamošnjih razmerah. Iz Koroškega odpotujejo ameriški gospodje v Ljubljano in Zagreb.

+ Francoska delavska zveza razpuščena. Kot poročajo iz Pariza z dne 11. maja, je ministrski svet pooblastil pravosodnega ministra, da uvede proti splošni delavski zvezi postopanje, po kateri naj bi se zveza razpuščila v smislu zakona z dne 21. marca 1884 in ki dovoljuje strokovnim organizacijam samo še skrb in proučavanje gospodarskih interesov.

+ Proti boljševikom. »Vossische Zeitung« prinaša iz verodostojnega vira, da je bil poljski zunanji minister Patek, ki se sedaj nahaja v Rimu, pozvan po ministrskem predsedniku naj se vrne, ker je po nalogu rumunske vlade dospel Take Jonescu, da bi se razgovarjal glede poljsko rumunske zveze. V poljskih vojaških krogih govorijo, da mislijo Romuni postaviti 160.000 mož močno armado in ž njo podpirati poljsko ofenzivo proti ruskim boljševikom.

+ Položaj stavke v Franciji. Kot poročajo z dne 11. maja, so se v Tonlonskem arzenalu zopet oprijeli dela. V pristaniščih so deloma zopet začeli delati. V Bordó, Cete in Marsilji je položaj neizpremenjen. V Pas de Calais in v severnih okrajih se je gibanje premogokopnih delavcev razširilo. Sicer je ostal položaj neizpremenjen. Delo v pariških električnih obratih je po zvestem osebju zagotovljeno.

+ Proti draginjam. Dne 12. t. m. se je vršila v Sarajevu anketa za pobiranje draginje. Sodelovali so vsi zainteresirani. Vlada bo po danih izjavah izdala odredbe glede omejitve draginje.

+ Turška mirovna pogodba. Turški delegaciji so bili izročeni glavni pogoji turške mirovne pogodbe, ki so kot poročajo »Journal«, sledeči: Turško ozemlje v Evropi se omeji na Carigrad. Meja gre ob Čataldži z malim ovinkom proti severu, tako, da bo jezero Jaker še turško. V Aziji bo tvorila mejo med pravim turškim in arabskim ozemljem nova demarkacijska črta. Ta se začne pri izlivu Seihuna severozapadno od Aleksandrijskega zaliva, gre ob reki, nato počez skozi Cilicijo med Marašom in Aitabom in poteka sporedno z bagdadsko železnico približno 50 km severno od proge. Sultan dobi Malo Azijo, izvzemi dve deželi, Grki dobe smirnsko ozemlje ob Egejskem morju, vendar pa ostane po imenu pod turškim gospodstvom. Po petih letih se bo tam vršilo ljudsko glasovanje. Armenija dobi v Batumu izhod k morju. Ureditev armenskih meja še ni gotova. Gotovo pa je, da bo Turčija izgubila velike dele armenskega ozemlja.

Dnevne novice.

— Treznostni dan v Sloveniji. Kakor so listi že poročali, je poverjenstvo za uk in bogočastje v Zagrebu odredilo, da se dne 8. maja t. l. na vseh hrvaških srednjih, strokovnih in meščanskih šolah predava o alkoholu. Na predstavo ministrstva narodnega zdravja je potem naučno ministrstvo odredilo, da se predavanja o pogubnem vplivu alkohola vrše na imenovanih šolah cele države; zdravstveno ministrstvo pa je izdalo nalog, da naj po možnosti povsod predavajo zdravniki. Tako so se tudi na slovenskih srednjih, strokovnih in meščanskih šolah dne 8. t. m. vršila taka predavanja, ki so jih po prizadevanju zdravstvenega odseka skoraj povsod imeli zdravniki. Predavanja so med mladino povsod vzbudila veliko zanimanje in prineso gotovo dober sad.

— Zvišanje poštnih pristojbin. Počteniški s 16. t. m. se poštna pristojbina zvi-

šajo. Natančneje je razvidno iz priloge in se lahko tudi pozve pri vseh poštinih uradih. V odpravo pritožb se je zvišala dose-danja dopustna meja poštnih nakaznic in povzetij od 1000 kron na 1000 dinarjev enako 4000 kronam.

— Poština za pisma in druge poštno pošiljke se zviša baje že s 16. majem za navadna pisma do 20 gr bo treba plačati 1 krono, za dopisnico 60 vin. Za tiskovine 20 vin. za vsakih 50 gr. Uradno o tem sicer še nimamo nikakega obvestila, sporočamo pa to, da cenj. čitatelji ne bodo imeli sitnosti in nepotrebnih stroškov.

— Našla se je zlata damska ura na zlati zapetnici. Dobi se v Tomačevem šte. 61.

— Brzojavna postaja se je zopet otvorila v Vovbrah na Koroškem.

— Otvoritev telefonskih central. Pri poštnem uradu Črna pri Prevalah se je otvorila telefonska centrala z javno govornilno.

— Stanje letošnje setve. Poljedelsko ministrstvo je sklenilo, da skliče širšo konferenco vseh zemljedelskih organizacij, da se ugotovi točno stanje letošnje setve.

— Proti tujim zdravnikom. Ministrstvo za narodno zdravje je predložilo ministrskemu svetu predlog, naj se tuji zdravniki ne sprejemajo v našo državno službo. Povod temu predlogu je dejstvo, da tuji zdravniki ne poznajo zadostno našega jezika ter se z ozirom na to ne morejo sporazumeti z bolniki.

— 2000 vagonov koruze na Češko. Ministrski svet je odobril izvoz 2000 vagonov koruze v češkoslovaško republiko.

— Omejitev plačil v inozemstvu. (Uradno.) Na podlagi pooblastila ministrskega sveta odredim, da se vse omejitve v prepovedi o sredstvih za plačila v inozemstvu, ki so predvidena v sklepu ministrskega sveta, šte. 10.215 od 18. marca t. l., razširijo tudi na ostale valute, izvzemi avstrijske in mažarske krome. Podpis: Minister za finance dr. Velizar Jankovič.

— Odpuščanje tujih delavcev v Sobotici. Iz Sobotice javljajo: Tukajšnje železniško ravnateljstvo je odpustilo do zdaj 450 železničarjev in 1100 delavcev mažarske narodnosti. Večji del odpuščenih uslužbencev je dobil nalog, da naj v teku 24. ur zapustijo Sobotico. To radi zadnje stavke.

— Vlom na Kumu. Iz št. Jurija pod Kumom se poroča: V noči na 7. t. m. so zločinci vlomili v romarske cerkev sv. Neže na Kumu. Vrdli so v tabernakelj in ukradli iz njega monštranco, 2 keliha, 2 pateni in poljubovalno svetinjo. Ukradeni predmeti so starinski in iz čistega zlata. — Posestniku Mateju Medvešku na Ključevnici so pa ukradli tatovi iz kozolca 8 do 9 kíl ovčje volne, vredne 900 kron.

— Prevoz poljedelskega orodja v Srbijo. Ministrstvo za promet je odredilo, da se naj vrši prevoz poljedelskega orodja v ozemlje bivše Srbije po najnižjih cenah, pri čemer ministrstvo ne prevzema odgovornosti za vse težkoče in za to, da dospe orodje v pravem času pred letošnjo žetvijo.

— Savsko pristanišče pri Belgradu. Zgradba savskega pristanišča je dovršena. Skupina hidrotehničnih inženirjev je pričela z merjenjem rečne struge in s pripravami za zgradbo savskega mosta poleg Zemuna.

— Ker je ukradel s paše jarca Jože Slamnik iz Planine v družbi tovarišev, ga je obsodilo deželno sodišče v Ljubljani na 2 meseca težke ječe.

— Šmihel Stopiče. Pri posestniku Fr. Rataju v Jami so 7. t. m. vlomili neznan zločinci, kateri so ukradli iz zaklenjenega ameriškega kovčega 6125 kron denarja in 4 zavitke (po 5 kron) cigaretnega tobaka.

— Vrečo moke je ukradel na postaji Pragersko Hočvar Franc, hlapec pri Kodeli v Ljubljani. Na Pragerskem se je mudil, spremljajoč konje. Ko se je Hočvar pripeljal v Ljubljano, so ga aretirali detektivni I. oddelka. Hočvar ne taji, da je res ukradel na Pragerskem vrečo moke in jo prinesel v vagon, v katerem se je vozil s konjem, katerega je spremljeval. V Celju je policija Hočvarja stavila na odgovor, v Ljubljani so ga pa prijeli.

— Valuta na zagrebški borzi je bila 12. t. m. sledeča: 100 ameriških dolarjev 13.000 jugoslov. kron; 100 avstrijskih kron 59 K; 100 carskih rubljev 195 kron; 20 kron v zlatu 450 K; en angleški funt 640 K; 100 francoskih frankov 1000 K; en napoleonor je 480 K; 100 nemških mark 283 kron; 100 lejev 270 K; 100 lir 680 K.

Ljubljanske novice.

Ij Odborova seja Leonove družbe se vrši v soboto dne 15. t. m. ob 4. uri pop. v Jugoslovanski tiskarni.

Ij Pevska zveza »Ljubljana«. Danes točno ob 19. (7. uri zvečer) važna in nujna pevska vaja za ženski zbor. Vse polnoštevilno. — Pevovodja.

Ij Dohod društva »Smetana«. Kakor se nam poroča iz Zagreba, dospe češko pevsko društvo »Smetana«, ki so ga pričakovali že danes, šele jutri v soboto ob pol

sedmih z brzovlakom iz Zagreba v Ljubljano.

Ij Včerajšnja nogometna tekma med belgrajskim sportnim klubom in Ilirijo je končala 3 : 1 (2 : 1) za Belgrad. Danes revanše tekma točno ob 18. uri ob vsakem vremenu. Blagajna se odpre ob 17. uri. Vstopnina običajna.

Ij Uradne ure pri deželnem in okrajnem sodišču v Ljubljani so od 15. maja 1920 naprej od 8. do 14. ure. Za občevanje s strankami in sodnih pisarnah je določen čas od 8. do 12. ure, za najnujnejše slučaje do 14. ure.

Ij Hrvatsko pevsko društvo »Zvonimira« iz Splita, ki koncertuje v tekočem mesecu po Jugoslaviji, priredi v Ljubljani v sredo, 19. t. m. koncert s svojim odličnim 32 pevcev broječim zborom. (k)

Ij Sinfonični koncert Glasbene Matice orkestralnega društva je pri prvem proizvodjanju nad vse sijajno uspel. Čajkovskijeva patetična sinfonija je pod taktirko prof. Jeraja z elementarno silo prodrla v vseh štirih stavkih. Koncert se — kot že objavljeno — ponovi v ponedeljek 17. t. m. ob 8. uri zvečer v Unionu. Naj nihče ne zamudi prilike slišati ta precizno naštuđirani in izborno izvajani koncert. Zanimanje za sinfonijo je še večje kot pred prvim koncertom. Vstopnice in sporedi z razlago v trafikli in Prešernovi ulici. Obširen komentar k sinfoniji prodaja knjigarna Bamberg.

Ij H koncertu pevskega društva »Smetane« v Ljubljani v soboto, 15. t. m. pripominjamo, da spada zbor radi svojih sijajnih uspehov med prve boritelje za slavo češkega imena. Zbor sestoji iz 30 pevcev, ki prirejajo koncerte po Češkem in v tujini. Zmago češke pesmi in češkega petja so pridobili v najpopolnejši meri v Bruselju in Parizu na mednarodni pevski tekmi leta 1900 in v Verviersu in Bruselju l. 1905. Strokovnjaška kritika piše o nepozabljivih vtisih. Pelo se je na tekmi ves dan v najvišje dopust. divizi »d' excellence« in d' honneur«. Belgijska in francoska kritika je pripoznala »Smetani« primat v petju, društvo pa je dobilo veliko dragocenih odlikovanj. Leta 1902 je zbor koncertiral tudi v Ljubljani in Zagrebu, 1914. leta pa v Švicci, v Bernu in Interlaknu. Želimo in prosimo, da Slovenci jutri koncertno dvorano napolnijo do zadnjega prostora in izkažejo milim gostom najiskrenejše simpatije, kakoršne do bratskega češkega naroda v resnici gojimo. (K)

Ij Tatvina po veselici. Krojač Avguštin Pečnik iz Stožic je bil 8. t. m. na veselici Sokočlov v Unionu. Ko je šel po policijski uri, približno četrti na 2, z veselice, mu je postalo slabo; vsedel se je zato na hodnik pred restavracijo Uniona. Ko je Pečnik tam nekaj časa sedel, se mu je približal neki neznanec, kateri mu je vzel iz žepa listnico, v kateri je bilo približno 800 kron denarja; Pečniku je bila ukradena tudi srebrna žepna ura z verižico v vrednosti 1000 kron.

Ij Tatvina po pokopališču. Cerkovniku evangelijske cerkve Gustavu Chorianju je bil ukraden na evangelijskem pokopališču, kjer je delal, njegov rjavi, sukneni suknjič s črno podlago, nekoliko ponošen, 400 kron vreden. Med delom ga je spravil v lopo, katero je pustil odprto. V suknjiču je imel 40 kron.

Ij Dve ljubljanski posebnosti. Raport na policijskem ravnateljstvu. »Danes sem videl biciklista, kateri je vozil sredi ceste! Včeraj sem zapazil vaganta I. J., kateri je imel novo srajco!« — Povelje: »Na vaganta paziti, ker je gotovo pri kakem vlamu srajco kupil, biciklista kaznovati, ker je že postalo pritiptostavno pravo v Ljubljani, da se kolesarji vozijo izključno po trotoarjih!«

Ij Več usnja so zaplenili detektivni pol. ravnateljstva pri nekem ljubljanskem čevljarju. Tudi tat, ki je ukradel usnje v Tržiču in ga prodal v Ljubljani, je aretiran.

Ij Voziček je bil ukraden Uršuli Fišer; vreden je 300 kron, je zeleno barvan, eno kolo in dno nista barvana.

Ij Grudo sladkorja, približno 12 kg težko, je ukradel neznan tat trgovki Ani Velkavrhovi. Sladkor je bil last veleposestnika Franceta Penca iz Mokronoga, ki ga je imel spravljeno pri svoji sestri Velkavrhovi v Ljubljani.

Ij Prijet konjski tat. Martin Palčič iz Krške vasi je služil na Jesenicah pri Oswaldu. Na petek zvečer je ukradel Oswaldovega konja in odjezdil z njim proti Ljubljani. Na cesti med Predoslji in Kranjem je pa vprašal g. Miheliča, kje vodi pot v Kranj; g. Mihelič je fantu pokazal pot in ko ga je pozneje videl v Kranju, se mu je reč sumljiva zdela in je vso zadevo naznanil orožnikom. Medtem je pa došlo že tudi v Jesenice v Ljubljano sporočilo o ukradenem konju. Pravkar, ko je bila obveščena o tej tatvini policijska straža v Šiški, je prijezdil tam Palčič, katerega so precej aretirali; fanta so odvedli v zapor, konj pa, ki je vreden 16.000 kron, čaka pri Figovcu v hlevu svojega gospodarja.

Ij Tatica, ki noče povedati imena. Kakih 30 let je stara, suha. Na Vodnikovem trgu je ukradla s stojnice 8 jaje in 500 K denarja, toda sreče ni imela, ker jo je državni varnostni stražnik aretiral. Tatica noče povedati, kako se piše in odgovarja na vsa stavljenja ji vprašanja: »Na vem!«

Razne novice.

r Stavke na Angleškem. Londonski listi prinašajo izvestje, ki je bilo pred kratkim podano v parlamentu, iz katerega lahko posnemamo statistiko stavk, ki so se vršile v prošlem letu v Angliji. Vsega skupaj je bilo 1413 stavk, pri katerih je sodelovalo 2.580.000 oseb. Na ta način je bilo izgubljenih 34 in pol milijona delavnih dni.

r Tudi Amerika! Marsikoga bo gotovo utešila novica, da tudi v Ameriki ni mnogo boljše kot pri nas v Evropi. Angleški listi so prinesli brzojavko iz Washingtona, ki se glasi: Njujorški zastopniki velikih tvornic konzerv Aumour, Swift in Wilson so postavljali pred veliki sod radi pretiravanja cen.

r Stavka židovskih katehetov na Dunaju. Kot poročajo dunajski listi, so stopili vsi židovski učitelji veronauka na tamkajšnjih osnovnih in meščanskih šolah v stavko, ker jim židovska verska občina ni hotela priznati istih dohodkov kot drugim učiteljem na teh šolah.

r Zanimiv izum v telegrafiji in telefoniji. Iz Novega Yorka poročajo: General Squier je izumel pripravo, ki bo imela velikanski vpliv na telegraf in telefon. Njegova priprava sicer še ni dovršena, a toliko se lahko reče, da bodo v bodoče lahko rabili gole žice, položene na morskem dnu, za odpravo brzojavk po takozvanem radiografskem toku, ki pojde po žici. Ta tok more iti med dvema ali več točkami. Njegova posebna važnost pa je v tem, da varuje tajnost brzojavk. Poizkusi so bili jako uspešni in general je obljubil, da bo v bližnji prihodnosti pokazal svoj izum v Akademiji ved.

r Može in žene po vojski. Po številkah, ki jih je ugotovilo kodanjsko Društvo za študij socialnih posledic strašne vojske, je svetovni vihar jako predrugačil številno razmerje obojega spola v vseh deželah, ki so bile v vojsko zapletene. Predvojni prebitek žen, ki ga je izkazovala Angleška, Francoska, Belgija, Italijanska, Bulgarska, Rumunska, Srbija, Evropska Rusija, bivša Nemška ter Avstrija broječ 5:2 milijona se je zvišal na 15 milijonov. Na Nemškem n. pr. je v l. 1913. prišlo 1024 žen na 1000 mož, v l. 1919. pa 1090 ženskih na 1000 možkih. Najbolje se kaže prebitek žen v starosti 18—45 let, torej v starosti, ki je bila odločilna za možko vojaško službo. V tej starosti je prišlo v letu 1913. na 1000 možkih 1045 ženskih, v letu 1919. na enako število možkih 1205 ženskih. Edine dežele, ki so izkazovale pred vojsko več možkih ko ženskih, so bile balkanske dežele, kjer je na 1000 možkih prišlo samo 937 ženskih. Danes pa pride na 1000 možkih kar 1339 ženskih. To razmerje je obeh spolov ne more ostati brez posledic na populacijo posamičnih dežel.

Aprovizacija.

a Telečje meso od telet »Vnovčevalnice za živino in mast« bodo prodajali v soboto, t. j. 15. maja sledeči mesarji: Leben, Prepeluh, Bizilj, Ham Matija, Javornik, Zajc Ivan, Breclnik iz Šiške, Ocvirk, Kocjan, Selan, Janež, Petrič, Rihtar ml., Dolničar Franc, Makovec, Ham Marija, Novak, Jesih, Černivec, Zajc Franc, Navljan, Cuzek, Smoljan, Zobjek, Ahlin, Kastelic, Rihtar star. po tri teleta, ter sledeči mesarji: Prezelj, Zupančič, Zganjar Jožef, Škorjanc Kočar, Primc, Češek, Dolničar Jožefa, Anžič Ana, Zganjar po dva teleta, šme 1 tele, le Janežič je dobil šest telet. Kilogram srednjega mesa velja 19 K in kilogram zadnjega mesa 20 K. — Vsaka stranka dobi največ 1 kg mesa.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Slavno občinstvo blagovoli vzeti naznanje, da se na čast došlemu pevskega društvu »Smetani« operni repertoar iz sledeče izpremeni:

Opera:

14. maja, petek »Faust«; abon. A (na čast došlemu češkemu pevskega društvu »Smetana«).

15. maja, sobota »Poljska kri«; ab. B.
16. maja, nedelja »Jevgenij Onjegin«; izv. abon.

Drama:

14. maja, petek »Smrtni ples«; uradn. predstava.

15. maja, sobota »Sneg«; abon. D.
16. maja, nedelja »Smrtni ples«; delavska predstava, izv. abon.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani